

Rudolf Medek:

ZBOROV

Věnováno památce bojovníků a mučedníků, kteří v této válce položili svůj život za svobodu československého národa.

I.

České i slovenské děti,
synové národa,
omlazeného hrdinskou krví,
vy všichni, jimž dopřála nevlídná jinak sudba
nosiť české i slovenské jméno,
vy nehynoucí i věčně žijící
haluze oživlého stromu,
slyšte mou píseň!
Nezapomínejte!
I buďte živi
na věky svatým ohněm
vroucných a hrdinských srdcí,
jež bila i chladla
pro vás i pro vaše děti
v bezměrné lásce i oběti
u Zborova!

II.

Od moře k moři stojí germánská vojska.
Od moře k moři hluboké podzemní valy,
příkopy, kde sídlí smrt!

Od moře k moři potoky drátěných přehrad,
otrocké rakouské čapky,
prušácké helmice!

Za nimi daleko překrásná leží země!

Země, jež oplývá mlékem i strdím.

Tam žije v okovech zmučený lid,

schvácený tesknou,

zpitý snem dávným a těžkým

o svobodě.

Tam žije děd i matka i děti,

mladá a smavá žena,

otec, jenž pracuje v německých sklárnách,

i bába věstkyně,

jež kdysi nám před lety říkala:

Já, děti, už toho nedožiji,

však vy – vy budete bojovati

za světlý den,

jenž vzejde nad otčinou!

Od moře k moři stojí germánská vojska.

Za nimi temnota, otroctví, smrt!

Za nimi zakletá v dračích spárech

spí láska nás všech,

spí všečen náš život!

Domovino!

Nikdy tvé jméno nebylo sladší,

tak silné,

tak živé,

jak v tento den!

Těžký a ponurý hněv,

nesmiřitelný,

zalehl v naše prahnoucí duše!
Hrozná a němá nenávist,
ako když mrtvého měsíce
v podzimních kalužích shlíží se tvář,
utkvěla v našich očích!
Ti, kteří kdysi pokorně chodili
za pluhem otcovským na rodné líše,
vděčni za skřivánčí písně,
za talíř polévky i skývu chleba,
ti, kteří mlčky na dusných fabrikách
drsné a pusté dny žili,
kdys bledí studenti, básníci, pěvci,
umělci, veselá chasa,
i ti, jimž nikdy nic nebylo svato,
bouřlivé pražské děti,
moravští junáci, šohaji od Tater –
tři tisíce,
tři tisíce smělých, sokolích srdcí –
ti všichni cítili v tento den:
Smrt není strašna!
Krásný a svatý je boj!
Tiché kdys' budou pláně u Zborova,
mír, pokoj a klid
nad vámi bude vládnout!
Ale věčný život
dán bude národu pokořenému!

III.

Jdou naše pluky.
Jde rota za rotou,
prapory vesele vlají,
jich na sta nad hlavami vlaje,
bodáky zlověstně svítí.
Jak dlouhý a zlý nelítostný drak
údolím ztemnělým v podvečer
táhne vojsko
do přední bitevní čáry!
Kraj hřmí podivným, válečným zpěvem!
V něm prahnou a chvějí se srdce
sžehnutá milostným ohněm
hrdinné víry
v den vítězný, slavný, veliký.
Jde rota za rotou:
naši se usmívají,
z osmahlých tváří veselé planou zraky,
veliký klid i epickou tvrdost
prozrazují čela.
Z nich vane mládí a svěžest,
pružnost a síla!

Jdou na smrt rytmickým krokem,
jdou k tanci.
A náhle všichni,
jakoby kdosi tajemný řídil jich duše,
zpívají jedním a mohutným hlasem:
„Neumrem na slámě...“

Jde rota za rotou:
všichni se usmívají,
jakoby hezká a veselá děvčata
za každý úsměv a za každý pohled
tisíce polibků slibovala.
Všichni se usmívají!
Na předních liniích praskají dělové střely,
šedý i růžový šrapnel!
Veselý, vířivý, feerický hlase
junáckých bojů,
slávo i nebezpečí,
my, vojáci slavné a staré brigády,
tě pozdravujeme!

Duj, východní daleký větře,
i rci tam našim za Karpatami,
že my jdeme do boje za zpěvu písní,
pod vlastními prapory,
s překypělou i oddanou duší!
Nic není strašno, nic není vzdáleno,
není obav, ni pochyb, ni úzkosti!
Všem paže stuhly v železo!

IV.

Já vidím vás, bratři,
jak tehdy, tak zřetelně, živě!
Podmole, Strnade, Plšku,
staří vojáci, přátelé, orli.
V předvečer útoku seděli v podzemní díře

nad kotlíkem čaje,
šediví, drsní, s vojáckým veselým vtípem
a věčným úsměvem
zčernalých, urputných tvářích.
Ta polu jsme chodili na „rozvědky“,
vždy smějící se, vtipkující!
Oj, sokoli, dravá chaso,
junáci bez bázně i hany!

Já vidím vás bratři,
jas klidný a plný síly plane
z vašich bujarých, ohnivých očí!
Tak jste vy spěchali z oddychu
z dalekých ruských plání
sem, k svojim, dny byly vám dlouhé,
cesty nekonečné!
Tak jste vy spěchali k svojim,
všeho zanechavše.
Neb naši jdou v útok, naši jdou ku předu,
naši vítězí!

Předvečer útoku. Noc teplá se blíží,
teskně praskají řídké střely...
To naši bratři. To naše hlídky!
A zde sedí šprýmovná společnost,
celá stará a slavná četa,
vtip srší, sta přezdívek, písničky,
vzpomínky na noční toulky a srážky,
na zbabělé nepřátele,
na odvážné kousky a závratnou smělost,
na padlé bratry...

Venku je ticho. Noc teplá a vlhá.
Vlní se slibně zrající žatva,
pták tikne v křoví. A hvězdy planou
nad zemí nevlídnou, ztopenou v krvi...
Venku je ticho. Je ticho před bouří...

V.

Toho dne tak svítilo slunce,
že bys chtěl vyskočit,
výsknout a vyhodit vysoko čapku,
s někým se bláznivě zatočit, zatančit...

Ach, od jitra hřmějí naše děla,
hvízdají, syknou, zabzučí náboje,
nad hlavou, zdá se ti, obrovský roj
tam šumí vysoko, zdivočelý
svět víří
a před námi dým, kouř, rozryvy, mrak,
černá a zlověstná stěna,
ohnivá znamení, tajemné hvězdy,
rakety, plamenná vidění
apokalyptická,
a opět veselý vír a ples,
Kvas Baltazarův,
kdy tajemná ruka v temnotách píše:
Mene, tekel, fares...

Od moře k moři stojí germánská vojska...
Za nimi daleko překrásná leží země...

A náhle – jak divoká vlna,
jak horská lavina v jarní vichřici,
jak zuřící smršť, v šíleném letu
vše smetajíce s krvavé dráhy
letí jak jestřábi na dávnou kořist
tři tisíce!

To nejsou ti, které jsi viděl včera,
hodné a přítulné hochy...
Jsou v cosi strašného proměnění,
zraky hoří!
A oni všichni v plamenech!

Každý tvrdě svírá svou ručnici,
bodáky barví se lidskou krví.
Meč ohnivý nad jejich hlavami...
A nyní již není ručnic,
ni štíhlých a lichotných štyků:
Ale jsou nože,
jsou bomby – – –

Nad nimi vznáší se v temném kouři
duch dávného hrdiny, slepého vůdce,
slavného bojovníka.
Těžce dopadá jeho palcát
na staré vrahy, na staré zbabělce
od Tachova.
On neopustil svých dětí...
V jich žilách dnes proudí zbojnická krev
vzpurných a přísných dědů,

hlas dějin v jich ožívá hořící duši,
mythické věštby posvátná výzva
nesmírnou silou plní srdce,
vše, co bylo krásné a silné a volné,
vše nejlepší, co dalo naše plémě,
dnes ožívá v nich a mění paže
v kladiva.

Před nimi šíří se hrůza a smrt.

Germánská vojska
prchají v krvi
k Pomořanům!

Hřmí děla – a nevlídná lidská země
viděla zázrak. Boj ztichl!

Na poli, kde zlatá žatva zraje,
ohnivé vlčí máky
kvetou do krvava.

Boj ztichl a naši zvítězili.

Zpívají. Spí. Sní o milenkách.

Večer se sklání. Ohně hoří,
nad ležením prapory vlají.

Na poli zlatá žatva zraje,
tam leží padlí, rány v hlavě,
tam leží Podmol, Strnad a Plšek...

Všichni se usmívají.

VI.

Na zborovských pláních,
na hoře nad Cecovou

jsou hroby.

Veliké lány zlatého žita

vůkol se vlní, vítr věje,

vzduch šumí hrdinskou písní,

slavnými vzpomínkami

ožívá každá pěšina, brázda.

Byť tam dnes cizí mluva zněla,

byť tudy přešly teutonské hordy,

to pole je naše!

Tam leží s úsměvem na zvadlých rtech

sto našich bratří!

Za temných nocí

na jejich mohyle tryznu slaví

staří slovanští bozi.

Planoucím létem

zde kvetou horké rudé máky!

Odtud zní výzva, odtud zní příkaz

všem, kteří váhají, všem, kteří hynou

v potupném rabství!

Bratři, dnes otevřte věrná srdce!

Nezapomínejte!

I buďte živi

na věky svatým ohněm

vroucných a hrdinských srdcí,

jež bila i chladla

pro vás i pro vaše děti

v nezměrné lásce i oběti

u Zborova!